89 14. maí

2. gr.

Aftan við síðari málsgr. 18. gr. laganna bætist: Landbúnaðarráðherra er heimilt, eftir tillögum framkvæmdanefndar, að fella niður tíu aura gjaldið í þeim hreppum, sem garnaveikin (Johnesveikin) hefir valdið tjóni.

3. gr.

a. Niðurlag 1. tölul. 19. gr. laganna („sönnuð ... vaxtakjörum") orðist svo: sönnuð í ársbyrjun árið áður en styrkurinn er veittur. Þau ein lán koma til greina með vaxtastyrk sem stofnað er til vegna búrekstrar viðkomandi manns.
b. Í stað orðanna „Til sýslu- og hreppavega" í upphafi 2. tölul. sömu lagagr. komi: Til vega.

4. gr.

Á eftir 2. málsgr. 22. gr. laganna komi ný málsgrein, þannig:

Heimilt er og að veita fjáreigendum, öðrum en bændum, sem beðið hafa tjón af mæðiveikinni, stuðning til að koma upp fjárstofni aftur, eftir sömu reglum sem gilda um fjárstyrk til bænda í þessu skyni.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 14. maí 1940.

Hermann Jónasson.
Eysteinn Jónsson. Jakob Möller.
Ólafur Thors. Stefán Jóh. Stefánsson.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

90 14. maí

LÖG

um eftirlit með sveitarfélögum.

Ráðuneyti Íslands, handhafi konungsvalds,

Gjörir kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og vér staðfest þau:

I. KAFLI
Orðaskýringar.

1. gr.

Í lögum þessum merkir orðið *sveitarstjórn* bæði bæjarstjórn og hreppsnefnd, *sveitarfélag* merkir bæjarfélag og hreppsfélag, *sveitarsjóður* bæjar- og hreppssjóð, og *sveitarmálefni* merkir málefni bæjarfélags og hreppsfélags.

II. KAFLI
Um verksvið eftirlitsmanns sveitarstjórnarmálefna.

2. gr.

Félagsmálaráðherra hefir yfirstjórn allra sveitarmálefna í landinu. Hann skipar eftirlitsmann sveitarstjórnarmálefna og setur honum erindisbréf. Ennfremur er ráð-

herra heimilt að skipa einn trúnaðarmann í hverjum landsfjórðungi, er hafi á hendi eftirlit með sveitarstjórnarmálefnum í umdæmi sínu undir yfirstjórn eftirlitsmanns sveitarstjórnarmálefna. 90 14. maí

Eftirlitsmaður hefir að árslaunum kr. 6000.00, er greiðast úr jöfnunarsjóði bæjar- og sveitarfélaga. Úr sama sjóði greiðist og skrifstofukostnaður eftirlitsmanns og annar kostnaður við eftirlit með sveitarfélögum samkvæmt lögum þessum.

3. gr.

Félagsmálaráðuneytið getur krafizt af öllum sveitarfélögum, að þau láti því í té alla reikninga, skýrslur og aðrar upplýsingar, sem nauðsynlegar eru fyrir framkvæmd eftirlits með sveitarfélögum samkv. lögum þessum.

4. gr.

Álits eftirlitsmanns sveitarstjórnarmálefna skal leitað um öll málefni sveitarfélaga, sem undir félagsmálaráðuneytið falla og snerta fjárhags- og framfærslumál þeirra. Félagsmálaráðuneytið getur falið eftirlitsmanni sveitarstjórnarmálefna fullnaðarafgreiðslu þeirra mála, sem ráðuneytið telur sig ekki þurfa að hafa bein afskipti af, en senda skal eftirlitsmaður ráðuneytinu ársfjórðungslega skrá um þau mál, er þannig eru afgreidd.

Álits og tillagna eftirlitsmanns skal einkum leita um úthlutun þess fjár, sem árlega er veitt í fjárlögum til framleiðslubóta og atvinnuaukningar.

5. gr.

Eftirlitsmanni sveitarstjórnarmálefna er skylt að veita sveitarstjórnum þá aðstoð og ráðleggingar, er hann getur þeim í té látið varðandi fjárhagsmál þeirra, framfærslumál og hver önnur mikilsverð sveitarmálefni, sem til hans er leitað með.

Hann skal og gera tillögur til ráðuneytisins um hvert það málefni, er sveitarfélag varðar og hann kemst að í starfi sínu, ef hann telur, að betur mætti fara á annan veg eða úr þurfi að bæta.

6. gr.

Eftirlitsmaður sveitarstjórnarmálefna annast útreikninga á jöfnunarfé því, sem sveitarfélögum er greitt samkv. l. nr. 69/1937, um tekjur bæjar- og sveitarfélaga.

Hann hefir umsjón með því, að jöfnunarfénu sé varið samkvæmt lögum, ákvörðun ráðherra eða fyrirmælum sveitarfélaga.

7. gr.

Nú er sveitarfélag, sem greiðslu á að fá úr jöfnunarsjóði, í vanskilum við ríkissjóð eða ríkisstofnun, sýslufélag, sveitarfélag, sjúkrahús, sjúkrasamlag, eða stendur ekki í skilum með lán, sem ríkissjóður ábyrgist, og er þá rétt að verja því fé úr jöfnunarsjóði til greiðslu á þessum skuldum sveitarfélagsins.

8. gr.

Eftirlitsmaður sveitarstjórnarmálefna skal hafa glöggt yfirlit yfir fjárhag og viðskipti sveitarfélaga og leitast við að halda þeim til skilsemi.

90 14. maí

III. KAFLI
Um fjárþröng sveitarfélaga.

9. gr.

Sveitarfélag, sem er í svo mikilli fjárþröng, að það telur sér ekki fært að standa í skilum, getur snúið sér til félagsmálaráðuneytisins um aðstoð, ef ætla má, að ekki rætist úr í náinni framtíð, og skal þá veita því aðstoð samkvæmt fyrirmælum laga þessara.

10. gr.

Beiðni um aðstoð skal hafa verið rædd við tvær umræður í sveitarstjórn. Skal hún lögð fram í ályktunarformi, og telst hún samþykkt, ef hún hlýtur meiri hluta greiddra atkvæða á tveim löglega boðuðum fundum. Ef um hreppsfélag er að ræða, skal álitsgerð sýslunefndar eða sýslumanns fylgja ályktuninni.

Að samþykkt þeirri lokinni skal símleiðis eða bréflega tilkynna ráðuneytinu efni ályktunarinnar svo greinilega sem verða má.

11. gr.

Nú hefir ráðherra borizt beiðni samkvæmt 10. gr., og skal þá eftirlitsmanni sveitarstjórnarmálefna falið að rannsaka fjárreiður og hag sveitarfélagsins og gefa ráðuneytinu skýrslu um málið.

12. gr.

Eftirlitsmaður sveitarstjórnarmálefna skal kynna sér nákvæmlega allan hag sveitarfélagsins og athuga í samráði við sveitarstjórn, hvort fjárhagsörðugleikum verði létt af með því að draga úr gjöldum eða auka tekjur eða hvorttveggja. Telji eftirlitsmaður það fært án þess að vanræktar séu skyldur sveitarfélagsins eða íbúum þess íþyngt um of, skal hann bera málið undir sveitarstjórn og síðan senda ráðherra tillögur sínar. Ráðherra sker þá úr, hvort fylgja skuli tillögum eftirlitsmanns að nokkru eða öllu leyti eða hvort sveitarfélaginu skuli látin í té frekari aðstoð eftir lögum þessum.

13. gr.

Nú verður ekki bót ráðin á fjárhagsörðugleikum sveitarfélags með þeim hætti, sem í 12. gr. segir, og skal þá eftirlitsmaður sveitarstjórnarmálefna reyna að koma á samkomulagi milli sveitarstjórnar og skuldheimtumanna sveitarfélagsins um greiðslu skulda með eða án greiðslufrests og með eða án eftirgjafar eða vaxtalækkunar. Í þeim tilgangi getur eftirlitsmaður kallað saman skuldheimtumenn eða umboðsmenn þeirra, þar sem hentast þykir. Á fundi þeim skal fyrir liggja glögg skýrsla um skuldir sveitarfélagsins og eignir, svo og aðrar nauðsynlegar upplýsingar, svo að sem gleggst megi sjá raunverulegan hag sveitarfélagsins.

Ef samkomulag næst milli aðila á fundinum eða á annan hátt, er málinu lokið.

14. gr.

Nú næst ekki samkomulag samkvæmt 13. gr., og skal eftirlitsmaður þá, telji hann það nauðsynlegt vegna fjárhagsafkomu sveitarfélagsins, enda verði ekki á annan veg úr bætt, láta birta þrisvar í Lögbirtingablaðinu áskorun til allra þeirra, sem fjárkröfur eiga á sveitarfélagið, þar með taldar ábyrgðir, um að lýsa kröfum sínum fyrir honum með sex vikna fyrirvara frá síðustu birtingu auglýsingarinnar. Skal í auglýsingunni tekið fram, að allar ótryggðar kröfur falli niður ógildar, ef þeim er ekki lýst innan hins tiltekna frests. Ef skuldareigandi, sem ekki hefir lýst viðurkenndri kröfu innan hins tiltekna frests, síðar meðan á samningaumleitunum stendur færir líkur fyrir því, að hann hafi eigi átt kost á að sjá aug-

lýsinguna, svo sem vegna fjarveru, sjúkdóms o. s. frv., er eftirlitsmanni heimilt að taka kröfu hans til greina. Að öðru leyti falla niður þær kröfur, sem eigi er lýst innan hins tiltekna frests. 90 14. maí

Sé ekki lýst öllum þeim kröfum, sem sveitarstjórn hefir tilfært sem skuldir sveitarfélagsins, skal sannprófa, hvort framtal hennar er rétt.

15. gr.

Að innköllunarfresti liðnum skal eftirlitsmaður, svo fljótt sem því verður við komið, semja frumvarp til skuldaskila fyrir sveitarfélagið, ef hann telur, að það þurfi að fá eftirgjafir.

Í frumvarpinu skulu taldar sér í flokki þær skuldir, sem samningunum er eigi ætlað að ná til, og geta trygginga fyrir þeim, og í öðrum flokki þær skuldir, sem ætlazt er til, að samið sé um.

Þá skal og skilmerkilega getið, hve háan hundraðshluta sveitarfélaginu er ætlað að greiða af skuldum þeim, er samningar ná til.

16. gr.

Þegar eftir að samningsuppkast það er fullsamið, sem í 15. gr. getur, skal eftirlitsmaður, með ábyrgðarbréfi eða símskeyti, tilkynna það öllum lánardrottnum, er kröfu hafa lýst, og boða þá á fund með hæfilegum fyrirvara. Samtímis skal sveitarstjórn tilkynnt efni samningsins. Þangað til fundurinn er haldinn skal frumvarp eða staðfest afrit af því liggja skuldheimtumönnum til sýnis í skrifstofu eftirlitsmanns.

17. gr.

Telji eftirlitsmaður, að fengnum öllum upplýsingum, nauðsynlegt að fá samningum um veðtryggð lán sveitarfélaga breytt að því er vaxtakjör og greiðslutíma snertir, og ennfremur að eftirgjöf fáist að meira eða minna leyti á veðtryggðum og óveðtryggðum skuldum sveitarfélags eða lánum, sem sérstök ábyrgð er fyrir, getur eftirlitsmaður gert það að skilyrði fyrir stuðningi samkvæmt lögum þessum, að þær breytingar fáist á þeim lánum, sem eftirlitsmaður telur nauðsynlegar til þess, að frambúðarlausn fáist á skuldamálum sveitarfélagsins. Til breytinga á lánskjörum veðtryggðra skulda og eftirgjafa á þeim þarf þó ætíð samþykki hlutaðeigandi veðhafa eða skuldareiganda. Sama er um lán, sem tryggð eru með ábyrgð sýslunefndar, ríkissjóðs eða annara.

18. gr.

Á skuldheimtumannafundi þeim, er í 16. gr. getur, skal eftirlitsmaður leggja fram samningsfrumvarp, svo og efnahagsreikning sveitarfélagsins og áætlun um tekjur þess og gjöld, er eftirlitsmaður hefir samið og lögð hefir verið fyrir sveitarstjórn til álita. Skuldheimtumenn eiga heimtingu á að fá sérhverjar upplýsingar um hag sveitarfélagsins, er eftirlitsmaður getur í té látið. Þeim er og heimilt að bera fram breytingartillögur við frumvarpið, og skulu þær ræddar og bornar undir atkvæði sérstaklega. Verði þær samþykktar, hefir eftirlitsmaður heimild til að taka frumvarpið aftur, ef hann telur þær verulega máli skipta. Að öðrum kosti ber eftirlitsmaður frumvarpið undir atkvæði skuldheimtumanna þegar að loknum umræðum og atkvæðagreiðslum um breytingartillögur.

19. gr.

Hljóti frumvarpið samþykkt skuldheimtumanna, er hafa ráð yfir meira en helmingi þeirrar fjárhæðar, sem því er ætlað að ná til, er eftirlitsmanni heimilt að úrskurða, að samþykkt þessi sé fyrst um sinn skuldbindandi fyrir alla skuldheimtumenn, og falla þá niður allar frekari kröfur á hendur sveitarfélaginu.

90 14. maí

20. gr.

Nú er samningur samþykktur á skuldheimtumannafundi, og skal hann þá, svo fljótt sem verða má, lagður fyrir ráðherra til staðfestingar. Hljóti samningurinn staðfestingu ráðherra, er hann bindandi fyrir alla, er hlut eiga að máli.

Eftirlitsmaður skal því næst sjá um, að gengið verði frá nýjum lánsskjölum og að breytingar, er gerðar hafa verið á veðlánum og öðrum lánum sveitarfélags, verði rétt færðar upp í nýju efnahagsyfirliti sveitarfélagsins, er hann semur og afhendir sveitarstjórn.

21. gr.

Samningur haggar ekki heimild lánardrottins til að ganga að tryggingu eða ábyrgð, sem þriðji maður hefir sett fyrir kröfum á skuldunaut, nema slíkt hafi verið gert að skilyrði samkv. 17. gr.

22. gr.

Samningurinn hefir engin áhrif á þær kröfur, er hér greinir, sbr. þó ákvæði 17. gr.:

1. Skuldir tryggðar með fasteignaveði, þó því aðeins, að skuldarupphæð nemi eigi meira en verðmæti veðsins. Sé skuldin hærri en verðmæti veðsins samkvæmt mati, er fyrir liggur við samningsgerðina, framkvæmdu af dómkvöddum mönnum, ná samningar til þess hluta skuldarinnar, sem fer fram úr verði veðsins.
2. Skuldir tryggðar með handveði. Gildir að öllu hið sama um þær og hinar, sem taldar voru undir 1. lið.
3. Forgangskröfur samkv. 8. kap. skiptalaganna að því leyti, sem við getur átt.
4. Skuldir tryggðar með sjálfsvörzluveði í lausafé. Um þær gildir sama og þær, sem taldar eru undir 1. lið.

23. gr.

Frá því er sveitarfélag hefir sent beiðni þá, er getur í 10. gr., til ráðuneytisins og þangað til samkomulagsumleitunum er endanlega lokið má sveitarfélagið eigi greiða skuldheimtumönnum skuldir, sem áður eru stofnaðar, hvort sem þær eru fallnar í gjalddaga eða eigi.

Sveitarstjórn er og óheimilt að selja eignir sveitarfélagsins eða láta af hendi verðbréf þess eða lausafé meðan samningaumleitanir fara fram. Er eftirlitsmanni skylt að hafa trúnaðarmann sinn til eftirlits með sveitarstjórn meðan samningar fara fram, geti hann eigi sjálfur komið því við.

24. gr.

Ráðherra er heimilt að ákveða, að verja megi úr jöfnunarsjóði bæjar- og sveitarfélaga árlega, þegar þess er þörf, allt að 100 þúsund krónum til þess að greiða fyrir skuldaskilum illa stæðra sveitarfélaga. Getur ráðherra ákveðið, að nokkurn hluta þeirrar fjárhæðar, sem þarf, megi veita sem styrk til sveitarfélagsins, er eigi sé endurkræfur, en nokkurn hlutann sem lán, er sveitarfélaginu beri að greiða ásamt vöxtum á tilteknum tíma. Ráðherra getur ákveðið, að lánið sé afborgunarlaust eða eftir atvikum bæði vaxta- og afborgunarlaust tiltekinn tíma, ef hann telur það nauðsynlegt vegna fjárhags sveitarfélagsins.

25. gr.

Aðför eða kyrrsetning getur ekki farið fram hjá sveitarfélagi, sem leitað hefir aðstoðar eftir lögum þessum. Þó má veðhafi í fasteign gera aðför.

26. gr.

Eignir sveitarfélags verða ekki teknar til gjaldþrotaskipta.

27. gr.

Ákvæði þessa kafla taka einnig til hverrar þeirrar stofnunar, sem rekin er á vegum sveitarfélags eða sveitarfélaga, annara en atvinnufyrirtækja, svo sem hafnarsjóða, sjúkrahúsa, vatnsveitna, rafstöðva, læknisbústaða o. s. frv. Rísi ágreiningur um, hvort sveitarstjórn eða stjórnarnefnd þess fyrirtækis, sem aðstoðar er leitað fyrir, skuli fara með mál þessara stofnana að því er lög þessi snertir, sker ráðherra úr. Aðstoðar má leita fyrir stofnanir og fyrirtæki sveitarfélaga, hvort heldur er eitt sér eða jafnframt því að aðstoðar er leitað fyrir sveitarfélagið sjálft.

28. gr.

Sýslunefnd getur ákveðið, ef fjárhagur sýslufélagsins er mjög erfiður, að leita aðstoðar samkvæmt þessum kafla laganna, og fer þar um að öllu leyti eins og segir um sveitarstjórnir og sveitarfélög, og kemur þá alstaðar sýslunefnd fram í stað sveitarstjórnar, að því er við getur átt.

IV. KAFLI

Um að setja megi sveitarfélag undir eftirlit.

29. gr.

Nú vanrækir sveitarfélag fjárhagsskuldbindingar sínar við ríkissjóð eða skuldbindingar, sem ríkissjóður ber ábyrgð á, og ekki hefir tekizt við ítrekaðar tilraunir að ráða bót á þessum misfellum, og getur þá ráðherra ákveðið, að sveitarfélag skuli sett undir eftirlit samkv. lögum þessum, að liðnum 6 mánuðum frá tilkynningu ráðuneytis þar að lútandi, sé skuldin eigi greidd innan þess tíma.

30. gr.

Sá, er skuldakröfu á eða eignast á hendur sveitarfélagi, og sé krafan ekki fulltryggð með veði, getur krafizt þess, að sveitarfélagið sé sett undir eftirlit, ef fyrir hendi eru eftirfarandi ástæður:

a. Bankar og aðrar viðurkenndar lánsstofnanir geta krafizt þess, að sveitarfélag sé tekið undir eftirlit, ef skuld sveitarfélags við lánsstofnunina hefir verið í vanskilum 12 mánuði eða lengur, enda hafi sveitarfélagið á þeim tíma verið krafið um skuldina eða tilkynnt, að hún væri fallin í gjalddaga.
b. Einstaklingar, félög, stofnanir, önnur sveitarfélög og aðrir, sem ekki geta talizt heyra undir a-lið þessarar greinar, geta krafizt þess, að sveitarfélag sé tekið undir eftirlit, er þeir hafa fengið dóm eða úrskurð stjórnarvalda fyrir kröfu sinni á hendur sveitarfélaginu, ef krafan er ekki greidd eða um hana gerður nýr samningur fyrir aðfarardag, enda hafi dómi eða úrskurði ekki verið áfrýjað.

Ákvæði þessi taka einnig til skuldbindinga fyrirtækja og stofnana, er sveitarfélag eða sveitarfélög reka, eða rekin eru á vegum þeirra, annara en atvinnufyrirtækja, þó aðskilinn fjárhag hafi.

Kröfur um eftirlit skal bera fram við skiptaréttinn í því lögsagnarumdæmi, þar sem sveitarfélagið er. Skiptaréttur fellir úrskurð um það, hvort skilyrði þau, er að framan greinir, eru fyrir hendi. Áður en úrskurður er upp kveðinn skal rétturinn láta birta kröfuna fyrir oddvita sveitarfélagsins með áritun um frest til andsvara. Ákveða skal að minnsta kosti 2 mánaða frest frá birtingu kröfunnar. Rétturinn leitar frekari umsagnar og upplýsinga, eftir því sem honum þykir þurfa.

Rétturinn skal senda ráðuneyti því, er í hlut á, útskrift af úrskurðinum.

31. gr.

Þegar skiptaréttur hefir kveðið upp úrskurð um, að skilyrði til eftirlits samkvæmt 30. gr. séu fyrir hendi, ákveður ráðherra, að eftirlit skuli hafið.

90 14. maí

Ráðherra getur þó ákveðið að fresta eftirliti og reynt skuli að leysa vandræði sveitarfélagsins samkv. III. kafla laga þessara, og skal hann þá láta boða kröfuhafa á fund samkv. 13. gr. laganna, innan 2 mánaða frá því úrskurður réttarins er orðinn bindandi fyrir sveitarfélagið.

Krafa um eftirlit fellur niður, ef sveitarfélagið og kröfuhafar koma sér saman um málið, eða ef sveitarfélagið fær samninga samkv. ákvæðum þessara laga, samkomulagið eða samningarnir hafa öðlazt staðfestingu ráðherra.

32. gr.

Nú hefir ráðherra ákveðið, að sveitarfélag skuli sett undir eftirlit samkvæmt framansögðu, og skal það þá tilkynnt með auglýsingu í Lögbirtingablaðinu, og telst eftirlit hafið frá þeim degi. Eftirlitsmaður sveitarstjórnarmálefna hefir eftirlitið á hendi.

Ráðherra getur skipað honum til aðstoðar tvo menn, ef hann telur þess þörf.

33. gr.

Sveitarstjórn fer með mál sveitarfélags síns meðan það er undir eftirliti, með þeim takmörkunum, er leiðir af ákvæðum þessara laga.

34. gr.

Þegar sveitarfélag hefir verið sett undir eftirlit og notið aðstoðar samkv. 36. gr., getur ráðherra ákveðið, að fjármál sveitarfélagsins skuli háð samþykki eftirlitsmanns sveitarstjórnarmálefna. Getur eftirlitsmaður þá, ef ekki næst samkomulag um meðferð fjármála sveitarfélagsins milli eftirlitsmanns og sveitarstjórnar, tekið í sínar hendur innheimtu allra tekna. Ennfremur hefir hann þá einn rétt til að ávísa fé úr sveitarsjóði og skuldbinda sveitarfélagið á annan hátt fjárhagslega, nema um annað semjist við sveitarstjórn. Hann getur einnig, með samþykki ráðuneytisins, ákveðið hvenær og hvernig niðurjöfnun útsvara fer fram, og um notkun annara tekjustofna, er sveitarfélagið hefir.

35. gr.

Þegar sveitarfélag hefir verið sett undir eftirlit og fjárhagur þess hefir verið athugaður af eftirlitsmanni og athugasemdir hans gerðar sveitarstjórn kunnar, skal sveitarstjórn semja fjárhagsáætlun fyrir sveitarfélagið fyrir tiltekið tímabil, sem þó má eigi lengra vera en hálft annað ár. Skal eftirlitsmaður athuga nákvæmlega alla liði áætlunarinnar og ganga úr skugga um, að þeir séu í samræmi við reynslu síðustu ára.

36. gr.

Nú telur eftirlitsmaður, að tekjur sveitarfélags samkvæmt fjárhagsáætlun hrökkvi ekki til að standast útgjöldin, og er ríkisstjórn þá heimilt að ákveða, að sveitarfélaginu skuli veitt sú aðstoð, er nægileg megi teljast, og í því formi, sem ríkisstjórnin ákveður, að þar til fengnum tillögum eftirlitsmanns sveitarstjórnarmálefna.

37. gr.

Nú gerir ráðherra þær ráðstafanir, er í 36. gr. segir, og skal þá eftirlitsmaður sveitarstjórnarmálefna semja nýja fjárhagsáætlun fyrir sveitarfélagið og senda hana ráðherra til staðfestingar.

Staðfestingu ráðherra þarf einnig á fjárhagsáætlun, saminni af sveitarstjórn samkvæmt 35. gr., þó eigi komi til aðstoðar þeirrar, er í 36. gr. getur.

38. gr.

Nú hefir ráðherra staðfest fjárhagsáætlunina, og er hún þá bindandi fyrir sveitarstjórn og eftirlitsmann, og má ekki greiða úr sveitarsjóði meira af neinum lið

áætlunarinnar en þar er ákveðið. Er reikningshaldari persónulega ábyrgur fyrir því, að þessa sé fyllilega gætt. 90 14. maí

39. gr.

Reikningshaldi sveitarfélags, sem er undir eftirliti, skal svo fyrir komið, að ávallt megi sjá, hve mikið hefir verið greitt af hverjum lið áætlunarinnar.

Reikningshaldari sveitarfélagsins er skyldur að gera sveitarstjórn aðvart um, ef hann telur, að svo langt sé komið útgjöldum á einhverjum áætlunarlið, að ætla megi, að hann þrjóti áður en reikningsárið er úti.

Eigi sjaldnar en ársfjórðungslega skal reikningshaldari senda eftirlitsmanni sveitarstjórnarmálefna eða trúnaðarmanni hans greinilega skýrslu um, hvað greitt hafi verið af hverjum lið áætlunarinnar og hvað inn hefir komið af tekjum.

40. gr.

Nú kemur það í ljós, að einhver liður fjárhagsáætlunarinnar muni of lágt áætlaður, eða óviðráðanleg atvik valda óeðlilegum útgjöldum, og skal þá sveitarstjórn taka málið fyrir á fundi og gera ályktun um hækkun þess útgjaldaliðar og jafnframt gera tillögur um, á hvern hátt tekna skuli aflað til að standast útgjöldin.

Tillögur þessar skulu þegar í stað sendar eftirlitsmanni, bréflega eða símleiðis. Telji hann nauðsyn bera til þessara breytinga, leggur hann málið fyrir ráðherra.

41. gr.

Nú er fjárhagsáætlun samin og ekki hefir verið notuð heimild 36. gr. og það kemur í ljós, að tekjur hrökkva ekki fyrir útgjöldum, og er ráðherra þá heimilt að veita aðstoð samkv. 36. gr. eða hækka útsvör hlutfallslega. Eftirlitsmaður sveitarstjórnarmálefna hefir á hendi allt eftirlit með því, hvernig slík heimild er notuð, svo og annar skattaálöguréttur sveitarfélagsins.

42. gr.

Ráðherra getur ákveðið, að sveitarfélag, sem er undir eftirliti, skuli tekið til skuldaskila samkvæmt ákvæðum 14.—25. gr. þessara laga.

43. gr.

Ráðherra setur, að fengnum tillögum eftirlitsmanns sveitarstjórnarmálefna, reglur um meðferð þeirra málefna sveitarfélags, sem er undir eftirliti, og ekki geta fallið undir verksvið sveitarstjórnar, eða ekki fæst samkomulag um meðferð á milli eftirlitsmanns og sveitarstjórnar. Skulu þær reglur gilda um tiltekinn tíma. Ráðherra má framlengja reglur þessar eða breyta þeim meðan sveitarfélagið er háð eftirliti.

44. gr.

Eftirlitsmaður getur, að þar til fengnu samþykki ráðherra og eftir að sveitarstjórn hefir gefizt kostur á að láta í ljós álit sitt, selt fasteignir og aðrar eignir sveitarfélags, sem er undir eftirliti, ef það þarf þeirra ekki með til starfsemi sinnar. Honum er og heimilt, að fengnu samþykki ráðherra, að leigja eignir slíks sveitarfélags eða fela öðrum rekstur þeirra, ef hann telur það munu betur fara en í höndum sveitarstjórnar.

45. gr.

Sérhver starfsmaður sveitarfélags, sem er undir eftirliti, er skyldur til að fara í starfi sínu eftir þeim fyrirmælum og ákvörðunum, sem eftirlitsmaður sveitarstjórnarmálefna eða umboðsmaður hans gefur.

90 14. maí

46. gr.

Nú hefir sveitarfélag notið aðstoðar samkv. 36. gr., og getur þá ráðherra vikið frá starfsmönnum þess, þar á meðal bæjarstjóra eða oddvita, og sett aðra í þeirra stað um tiltekinn tíma, ef hann telur vonlaust, að nægilegur árangur náist á annan hátt, eða starfsmaður óhlýðnast eða vanrækir fyrirmæli eftirlitsmanns eða laga.

47. gr.

Ef stjórn sveitarfélags, sem er undir eftirliti, stofnar til skulda án samþykkis eftirlitsmanns, ber sveitarfélagið eigi ábyrgð á þeim.

48. gr.

Þegar sveitarfélag hefir verið sett undir eftirlit samkvæmt lögum þessum, tekur eftirlitið jafnt til stofnana og fyrirtækja sveitarfélagsins sem sveitarfélagsins sjálfs. Þó getur ráðherra ákveðið, að eftirlitið taki ekki til þessara stofnana og fyrirtækja, ef fjárhagur þeirra er svo góður, að hann telur enga nauðsyn bera til að láta eftirlitið taka til þeirra.

V. KAFLI
Ýms ákvæði.

49. gr.

Samþykki sýslunefndar þarf ekki til þeirra ráðstafana, sem taldar eru í 28. gr. sveitarstjórnarlaganna, þegar um er að ræða hreppsfélag, sem sett hefir verið undir eftirlit samkvæmt lögum þessum, ef samþykki ráðherra er fengið fyrir þeim ráðstöfunum, er eftirlitsmaður telur nauðsynlegt að framkvæma.

50. gr.

Rísi ágreiningur milli sveitarstjórnar og eftirlitsmanns sveitarstjórnarmálefna um framkvæmdir mála eða önnur atriði samkvæmt lögum þessum, sker ráðherra úr þeim ágreiningi, en gilda skulu fyrirmæli eftirlitsmanns þar til ráðherra hefir hrundið þeim.

51. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 63 frá 19. júní 1933, um ráðstafanir út af fjárþröng hreppsfélaga, III. kafli laga nr. 69 31. des. 1937, um tekjur bæjar- og sveitarfélaga og eftirlit með fjárstjórn bæjar- og sveitarstjórna, og lög nr. 30 12. júní 1939, um breyting á þeim lögum.

Svo eru og úr gildi numin öll önnur lagaákvæði, er koma í bága við lög þessi.

52. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 14. maí 1940.

Hermann Jónasson.

Eysteinn Jónsson. Jakob Möller.

Ólafur Thors. Stefán Jóh. Stefánsson.

(L. S.)

Stefán Jóh. Stefánsson,